

Драгиша АЈДИЋ
(Битољ 1928 - Београд 1982)

Био је сликар, вајар и песник. Рођен је 30. октобра 1928. године у Битољу где је живео до своје тринаесте године. Управо ту је провео једини безбрижни део свог живота јер је већ 1941. године, на Видовдан, његова породица протерана у Србију. Настањују се у Краљеву и веома брзо потом, у октобру 1941. године, у масовној одмазди, стрељају му оца Василија. Ајдић, иако тек гимназијалац, преузима улогу мушке главе у породици и почиње да ради као "носач за варош", препродавац разних ствари, бавећи се и другим тешким пословима како би помогао мајци у одгајању млађих сестара и браће.

Још у гимназији писао је песме и сликао наговештавајући будућег, несуђеног вајара и несвакидашњег уметника.

У пролеће 1952. године Ајдић, (тада већ студент) у пратњи бившег школског друга из Краљева, покушава да пребегне у Грчку. Како му то бекство није успело, он кроз цео свој каснији живот трпи различите тортуре комунистичке власти. Прво су га бацили у скопску тамницу "Кастер", одакле је спроведен у Војну нервну болницу у Скопљу, затим прослеђен у истражни затвор у Београду из кога га шаљу на ВМА – нервно дељење да би на крају стигао у злогласни Губеревац – који је сам прозвао "Кућа без квака" (у којој је много честитих Срба у оно време губило ум и главу).

Драгиша В. Ајдић, за јавност хладно и одсечно АД, за блиске и вољене умилно, Даго, објавио је за живота две, тзв. "самиздат" збирке песама и то: *Вијуга лудила* (1962. године) и *Кућа без квака* (1976. године). Постхумно, из његове богате песничке заоставштине приређена је 1989. збирка песама *Београде граде* и аутобиографски запис о његовом бекству, роман *Кастер*.

Као сликар имао је пет самосталних изложби одржаних на различитим локацијама: Београд 1963. (Атеље 212); Битољ 1969. (Галерија градске цамије); Београд 1970. (Клуб студената Филозофског факултета у Београду), затим Београд 1976. (Клуб позоришних уметника Савременог драмског позоришта у Београду) и најзначајнија изложба 1980. године у фоајеу биоскопске сале Дома омладине у Београду. Ова дела једина су телесна и духовна деца, јер му бурни живот у бројним ускраћивањима и брза смрт нису омогућиле да стигне ни до вољене жене, ни до много жељене деце. Једном приликом рекао је: "Сликари су ме хвалили да сам најбољи песник међу сликарима,

песници су тврдили да сам најбољи сликар међу песницима – толико о прихватању, не мене, него мог рада".

Рафалном и појединачном палбом својих стихова АД је решетао зидове казамата у којима је био затваран и окиван, а исцелитељском сликом спонтано рођеног сликарства бранио је напаћену душу и израђавано тело у надљудском ходу кроз тајни пакао и јавно чистиште времена у ком је био осуђен на такав изнуђено отуђени живот. Његов живот и целокупно уметничко дело, одбрана су човековог достојанства, његове вечне жудње за слободом.

Умро је 05.03.1982. године. Последња жеља била му је – " Не сахрањујте ме у ову земљу". Кремиран је.

ИЗВОРИ:

1. <https://www.poezijasustine.rs/2017/08/dragisa-ajdic.html> (преузето 05.08.2019.)
2. *Kasster* : записи АД-а / Ајдић Драгиша - АД ; [аутор цртежа и слика Ајдић Драгиша АД]. - 1. изд. - Београд : "Никола Пашић" : Љ. Ајдић, 2005. - 272 стр. : илустр. ; 20 cm

БИБЛИОГРАФИЈА:

1. *Вијуга лудила* / Драгиша Ајдић; [аутор насловне стране и ликовних прилога Ајдић Драгиша].-Београд :Д. Ајдић, 1962. - 95 стр. : ауторова слика, илустр. ; 20 cm
2. *Кућа без квака* / Ајдић Драгиша. - Београд : Д. Ајдић, 1976. - 66 стр. : ауторова слика ; 20 cm

ПОСТХУМНО ОБЈАВЉЕНО:

1. *Београде граде* / Ајдић Драгиша. - Београд : Љ. Ајдић, 1989. - 135 стр. : илустр. ; 20 cm
2. *Пејзажи с друге стране улице* : Ајдић Драгиша-АД / [поетско-филозофски и есејистички записи Драгиша Ајдић-АД, Никола Кусовац, Љубиша Ајдић ; избор слика и цртежа Никола Кусовац,

- Александар М. Васић]. - Београд : "Филип Вишњић", 1997. - 103
стр. : репродукције ; 29 см
3. *Kasster* : записи АД-а / Ајдић Драгиша - АД ; [аутор цртежа и
слика Ајдић Драгиша АД]. - 1. изд. - Београд : "Никола Пашић" :
Љ. Ајдић, 2005. - 272 стр. : илустр. ; 20 см

Нина Раденковић